

Debio
Revidert høringsdokument
Miljøsertifisering av fangstbasert oppdrett,
Regler - desember 2007

INNHold

INNHold	2
Innledning	4
Definisjoner	5
Utforming av regelverket	7
1. Idébakgrunn og mål	8
Idébakgrunn	8
Mål	8
2. Hvordan delta i Debios kontrollordning?	9
2.1. Tilknytning	10
2.2. Kontaktperson	10
2.3. Inspeksjon	10
2.4. Godkjenning	12
3. Virkeområde	13
Generelle regler for alle typer akvakultur	14
4. Driftsopplegg	14
4.1. Omlegging	15
4.2. Parallellproduksjon	15
4.3. Miljø / vannkvalitet	16
5. Energiforbruk	17
6. Fôr og fôring	18
6.1. Råvarer	18
6.2. Tilsetningsstoffer	19
7. Helse og velferd	21
7.1. Behandling / medikamenter	22
7.2. Tilbakeholdstid ved bruk av legemidler	22
7.3. Journalføring	23
Spesifikke regler for produksjon av fisk	24
8. Valg av fisk for videre oppfôring	24
9. Torsk, hyse og sei	26
9.1. Tiltak mot rømming	26
9.2. Miljø / vannkvalitet (jf. kapittel 4.3.)	26
9.3. Opprinnelse av fisk	27
9.4. Helse og velferd (jf. kapittel 7)	27
9.5. Transport	28

9.6. Slakting	29
<i>Vedlegg 1:</i>	30

Innledning

I **fangstbasert akvakultur** blir fisk over minstemål fangstet med godkjent redskap. I dag er det snurrevad som blir benyttet. Dette foregår slik at redskapet settes rundt fiskestimen og trekkes forsiktig sammen slik at fisken trenges minst mulig. Den blir så håvet eller pumpet opp i fartøyet som har en spesiell brønn med gjennomstrømming av vann. Fisken blir i denne prosessen sortert slik at bare fisk som er uskadet får leve videre. Eventuelt skadet fisk avlives umiddelbart. Fisken overføres så til en flatbunnet restitusjonsmerd hvor den blir i noen dager til den er restituert. Den overføres derfra til en oppdrettsmerd hvor den fôres i noen måneder til den oppnår optimal slaktevekt. Produksjonen er i dag regulert av offentlige forskrifter.

Miljøsertifisert fangstbasert akvakultur baseret på produksjonsregler for tiden fra fisken er fanget og til den slaktes og sendes ut til forbruker. Disse reglene kommer som tillegg til offentlige reguleringer av produksjonsmåten. Fisken som skal inn i produksjonen må være miljøsertifisert. For å kunne bruke benevnelsen miljøsertifisert fiske, må en uavhengig godkjenning av fisket og fiskemetoden ligge til grunn.

Denne standarden for miljøsertifisering av fangstbasert akvakultur baseres på ” KRAV Regler for fiske” som har vært i bruk siden 2004. KRAV er en svensk regelutviklings og kontrollinstans for økologisk produksjon og fiske. Disse reglene setter krav til bærekraft hos fiskebestand, redskap som brukes, sporbarhet og eventuelt innhold av miljøgifter i fisken.

Den fisken som skal fôres videre må behandles og fôres etter krav i dette regelsettet. Disse reglene baseres på Debios”Regler for økologisk akvakultur”. Både ”*Regler for miljøsertifisert fangstbasert akvakultur*” og ”*Regler for økologisk akvakultur*” er utviklet i samarbeid med KRAV.

Produktene vil kunne benevnes *fangstbasert Debio sertifisert oppdrettet fisk* eller *fångstbaserad KRAV-certifierad odling*. Debio og KRAV har egne merker som kan benyttes. Økologibegrepet og Ø-merker kan ikke brukes i sammenheng med fangstbasert produksjon.

Reglene har en generell del og en spesiell del. Den generelle delen kan gjelde mange arter, men bare produksjon med arter som er nevnt og eventuelt gitt spesielle reguleringer i den spesielle delen kan sertifiseres etter regelverket. Dersom nye arter ønskes sertifisert, må det gjøres en vurdering av behov for spesielle krav for denne arten. Utkast til nye og revisjon av gjeldene regler, må sendes ut på en åpen høring før vedtak fattes i Debios styre.

Regelverket vil være dynamisk og bli revidert jevnlig i takt med ny viten og praktiske erfaringer. Behovet for revidering må avveies mot hensynet til stabilitet og forutsigbarhet for produsentene.

Ta gjerne kontakt for mer informasjon om kontrollordningen eller besøk vår hjemmeside, www.debio.no.

Definisjoner

<i>Akvakulturdyr</i>	Akvatiske dyr som stammer fra, eller skal overføres til, et akva kultur anlegg
<i>Bærekraftig bestand</i>	Når gytebestandsnivået er beregnet til et nivå som med høy sannsynlighet vil gi god rekruttering, sier ICES nå at bestanden har god reproduksjonsevne . En god rekruttering forutsetter at miljømessige faktorer som påvirker overlevelsen av yngel er gunstige. Dersom fiskedødeligheten er beregnet til å være under føre-vår nivået sier vi at bestanden høstes bærekraftig .
<i>Biprodukter</i>	Omfatter innvoller, hode, rygger, utkast og hel fisk som ikke tilfredsstillende de generelle krav til fisk og fiskevarer Jf.§1.1. Kvalitetsforskrift for fisk og fiskevarer,
<i>Debio-merking</i>	Merking av produkter med henvisning til Debio som kontroll instans, jf. Debios Regler for merker og merkebruk.
<i>Desinfeksjons midler</i>	Ethvert kjemisk middel som er beregnet til bruk i arbeid med bekjempelse eller forebygging av smittsom sykdom hos akvatiske organismer, unntatt stoffer som regnes som legemidler.
<i>Driftsbeskrivelse</i>	Driftsbeskrivelsen tjener som grunnlagsmateriale for den årlige inspeksjonen. Den utarbeides ved førstegangsinspeksjon og fornyes ved vesentlige endringer i driftsopplegget eller minst hvert femte år. Driftsbeskrivelsen omhandler de generelle drifts forutsetninger for foretaket, og de tiltak som Debio og produsent er blitt enige om for å sikre en riktig oppfølging av Debio-reglene.
<i>Driftsenhet</i>	Den delen av driften (merd, lagringsområder for fôr, produksjons midler og produkter) som til sammen omfattes av godkjent karens/ økologisk produksjon – og som drives av én eier / ett eierskap, jf. Produksjonsenhet og lokalitet
<i>EU forordning for økologisk landbruk dansk tekst</i>	http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/site/da/consleg/1991/R/01991R2092-20000708-da.pdf
<i>FAO</i>	Food and Agriculture Organisation. FNs organisasjon for mat og landbruk,
<i>Ferskvannsfisk</i>	All fisk som lever / kan leve hele sitt liv i ferskvann.
<i>Føre- vår regler</i>	Regler som har som mål å forhindre skadelige eller irreversible effekter av menneskelig aktivitet(eksempelvis for fiske) på havets økosystem. Reglene medfører at fiskeriforvaltningen som referert til i KRAVs regler for fiske, i sine vedtak om fiske skal vurdere å ta hensyn til påvirkning på fiskebestand og miljø

<i>Genmanipulerte organismer</i>	Mikroorganismer, planter og dyr hvor den genetiske sammensetningen er endret ved bruk av gen- eller celledeteknologi.
<i>Forbud mot genmanipulering</i>	Forbudet mot genmanipulering omfatter produkter, ingredienser eller hjelpestoffer som er genmanipulerte, laget av genmanipulerte organismer, eller som er fremstilt ved hjelp av genmanipulerte organismer/genteknologi.
<i>Fôrråvarer, akvatiske</i>	Fisk med for dårlig kvalitet til å kunne brukes til menneskemat, utkast, biprodukter (avskjær) i tillegg til industrifisk fra bærekraftige bestander iflg. ICES / FAO / MSC .
<i>Genteknologi</i>	Teknikker som innebærer at arvestoffet (DNA) isoleres, karakteriseres, manipuleres og innsettes i levende celler eller virus.
<i>KRAV</i>	Svensk medlemsorganisasjon som arbeider med regelutvikling og kontroll av økologisk produksjon og miljøsertifisert fiske.
<i>IFOAM</i>	International Federation of Organic Agriculture Movements. Internasjonal medlemsorganisasjon som arbeider utvikler rammeverk for nasjonale økologiregler
<i>ICES</i>	Det Internasjonale Havforskningsrådet (International Council for Exploration of the Sea).
<i>Legemidler</i>	Midler som nevnt i § 2 i lov om legemidler m.v. og endringer i andre lover som følger av EØS-avtalen av 4. des. 1992 nr. 132.
<i>Lokalitet</i>	Geografisk avgrenset område enten på land eller i vann for akvakultur
<i>Miljøskadelige kjemikalier (miljøgift)</i>	Stoffer som kan gi skadeeffekter på naturmiljøet, også ved lave konsentrasjoner. Skadene forårsakes av iboende egenskaper som akutt og kronisk giftighet, liten nedbrytbarhet og oppkonsentrering i næringskjeden.
<i>MSC</i>	Marine Stewardship Council. Organisasjon for miljøsertifisering av fiskerier
<i>Naturfremmed</i>	Produkter som ikke forekommer i naturen.
<i>Naturidentisk</i>	Uttrykk som brukes på produkter som er syntetisk fremstilt, men som også forekommer naturlig.
<i>Parallell produksjon</i>	Konvensjonell produksjon og

miljøsertifisert fangstbasert akvakultur ved samme virksomhet.

<i>Produksjonsenhet</i>	All produksjon – sertifisert og konvensjonell – som drives av én eier / ett eierskap, jf. Driftsenhet. OBS: I offentlige regelverk er definisjonen: Merd, kar, dam, bur, poser, avstenging og lignende.
<i>Sertifikat og sertifiseringsdokument</i>	Et sertifikat bekrefter at en produsent er tilknyttet Debio-kontroll ordning. Sertifiseringsdokumentet viser hvilken type produksjon og hvilke aktiviteter som er godkjent, og hvilke produkter som kan markedsføres med Debio-merking. Sertifiseringsdokumentet fornyes årlig.
<i>Syntetisk produkt</i>	Produkt fremstilt ved kjemiske metoder. Dersom produktet forekommer i naturen kalles det naturidentisk, ellers kalles det kunstig.
<i>Tilbakeholdstid</i>	Perioden fra et dyr er behandlet med legemidler med angitt tilbake holdstid, til det får status som ” fisk fra miljøsertifisert fangstbasert akvakultur ” og kan slaktes for konsum.
<i>Tilsetningsstoff</i>	Stoffer, mikroorganismer og preparater herunder antibiotika, som ikke er fôr eller fôrblandinger, og som er tilsatt fôr eller vann for å spesielt oppfylle en bestemt funksjon.
<i>Triploide organismer</i>	Organismer med tre kromosomsett som følge av temperatur- og trykkpåvirkning i første del av første celledeling. Normalt har organismer dobbelt sett funksjonelle kromosomer.

Utforming av regelverket

Alle kapitler er utformet etter følgende oppsett:

Generelt	<i>Beskrivelse av generelle forhold</i>
Anbefaling	<i>Råd for praktisk gjennomføring</i>
Regler	<i>Minstekrav</i>

Når det i teksten henvises til sertifisering er det å forstå som sertifisering etter dette regelverket.

1. Idébakgrunn og mål

I miljøsertifisert fangstbasert akvakultur er siktemålet at naturressursene skal forvaltes på en slik måte at skadelige virkninger på miljøet unngås.

Systemet baseres på kystnært og bærekraftig fiske som definert av ICES

Idébakgrunn

Produksjonsformen ”miljøsertifisert fangstbasert akvakultur” bygger på et helhetssyn som omfatter de økologiske, økonomiske og sosiale sidene ved produksjonen, både i lokalt og globalt perspektiv. Miljøsertifisert fangstbasert akvakultur må drives på en slik måte at det marine miljøet utgjør en positiv del av naturen.

Miljøsertifisert fangstbasert akvakultur arbeider for å utvikle produksjonsmåten i et dyreetisk perspektiv. Dette innebærer at utvikling av reglene vil baseres på ny kunnskap om ulike arter som kan passe i produksjonsformen i et etisk perspektiv. Hovedmålet er at etikk knyttes til andre fokusområder som forbruk av energi, valg av fôr, bærekraft av fiskebestand, redusert bruk av kjemiske midler, utvikling av lokalsamfunn med mer.

Mål

Miljøsertifisert fangstbasert akvakultur har følgende overordnede mål:

- Produsere matvarer med høy kvalitet, i tilstrekkelige mengder og rettferdig fordelt.
- Ta hensyn til den sosiale påvirkningen på lokalsamfunnet.
- Utvikle et stabilt akvatisk økosystem.
- Forvalte naturressursene slik at skadelige virkninger på miljøet unngås på kort og lang sikt.
- Sikre genetisk mangfold og artsrikdom.
- Skape et miljø som tilgodeser organismenes naturlige atferd og behov.
- Sikre en sunn og riktig bruk av vannressurser og vannlevende organismer.
- Sikre mest mulig resirkulering av næringsstoffer (slakteavfall, gjødsel).
- Basere systemet på kystnære og fornybare ressurser, understøtte god kontakt mellom den sertifiserte havbruksnæringen og samfunnet for øvrig.
- Sikre lokale fiskestammer mot negativ påvirkning av akvakulturaktiviteten.
- Sørge for at den miljømerkede virksomheten står for åpenhet hva angår produksjonsform og metoder i forhold til samfunnet for øvrig. Dette innebærer at representanter for forbrukerorganisasjoner, NGOer, politikere, tjenestemenn og øvrige har gode muligheter til å ta del i virksomhetens mål og metoder.
- Ha fokus på å redusere forbruk av energi i alle ledd fra fiske til forbruker.
- Fossil energi skal om mulig byttes ut med fornybar energi.

2. Hvordan delta i Debios kontrollordning?

Generelt

For å kunne markedsføre akvakulturprodukter som miljøsertifisert med Debio-merking, skal driften være tilknyttet Debios kontrollordning, og godkjenning skal være bekreftet.

Debio sertifiserer iht bestemmelser i Forvaltningsloven av 10. februar 1967.

Avgifter for deltakelse i kontrollordningen og betalingsbetingelser bekjentgjøres ved årets begynnelse. Avgiftene fastsettes av styret i Debio.

For en mest mulig hensiktsmessig gjennomføring av kontrollen, må virksomheten ha en kontaktperson overfor Debio. Driftsansvarlig kan selv være kontaktperson eller delegerer ansvaret.

Det utføres minst én anmeldt inspeksjon hvert år ved alle driftsenheter som er tilknyttet Debio-ordningen. Inspeksjon kan i tillegg utføres uanmeldt.

Godkjenningsbehandling skjer på grunnlag av opplysninger fra inspeksjonen. Inspektøren formidler driftsopplysninger, men deltar ikke selv i godkjenningsbehandlingen.

Som dokumentasjon for godkjent drift utstedes et sertifikat med et sertifiseringsdokument. Sertifikatet viser tilknytning til kontrollordningen, og sertifiseringsdokumentet viser produksjonsmåten som er godkjent, samt produktene som kan markedsføres med Debio-merking. Sertifiseringsdokumentet fornyes årlig.

Våre fiskerier, og akvakulturvirksomhet er regulert av flere **offentlige lover og forskrifter**. Det henvises til Mattilsynet og www.lovdata.no for mer informasjon om disse. Regler for miljøsertifisert fangstbasert akvakultur kommer som tillegg til disse offentligrettslige regler. Det er en forutsetning at krav i offentlige reguleringer, er oppfylt før produksjonen kan miljøsertifiseres.

Det henvises også til og Debios Regler for merker og merkebruk. Se mer på www.debio.no

Anbefaling

Råd og veiledning i forbindelse med fangstbasert akvakultur bør søkes hos organisasjoner/instanser som har dette som eget fagfelt. Debio gir kun veiledning i forbindelse med regelverket og kontrollordningen.

Produksjon, foredling og omsetning av varer fra miljøsertifisert fangstbasert akvakultur forutsetter egne rutiner, og virksomheten bør derfor ha gjort seg godt kjent med aktuelle bestemmelser.

I mange tilfeller vil det være naturlig at det er samme person som er ansvarlig for virksomhetens kvalitetssystem som også er ansvarlig overfor Debio. Alle ansatte som håndterer varer som omfattes av kontrollordningen, bør få opplæring i det aktuelle regelverket.

Regler

2.1. Tilknytning

2.1.1.

Hver virksomhet som ønsker å bruke Debio-merking i forbindelse med oppfôring, slakting, foredling, pakking, import eller omsetning, eller som ønsker Debio-merking på slike produkter som er godkjent etter regler for miljøsertifisert fangstbasert akvakultur av en annen utenlandsk instans, skal ha egen tilknytning til Debio.

2.1.2.

Virksomheten betaler en tilknytningsavgift for innmelding i Debio-ordningen, og i tillegg årlige avgifter. Avgifter bekjentgjøres ved årets begynnelse.

2.1.3.

Virksomheten er tilknyttet kontrollordningen etter at søknaden er mottatt hos Debio.

2.1.4.

Virksomheten forplikter seg til å oppfylle de krav som til enhver tid er nedfelt i Debios regelverk.

2.2. Kontaktperson

2.2.1.

Virksomheter skal ha én person som er kontaktperson overfor Debio. Vedkommende er ansvarlig for oppfølging og rapportering i forhold til regelverket. Debio skal informeres om hvem som er virksomhetens kontaktperson.

2.3. Inspeksjon

2.3.1.

Debios inspektør skal melde om aktuell inspeksjonsdag minst to ukers i forkant. Dersom meldt inspeksjonstidspunkt ikke passer for virksomhetens kontaktperson eller stedfortreder med delegert ansvar, skal dette umiddelbart meldes til Debio. Virksomheten må bekrefte inspeksjonstidspunktet senest én uke i forveien. Dersom virksomhetens kontaktperson/stedfortreder ikke er til stede ved avtalt inspeksjon, kan virksomheten utestenges fra ordningen dette året, eller ny inspeksjon kan utføres mot tilleggsavgift.

2.3.2.

I forbindelse med førstegangs inspeksjon utarbeides en driftsbeskrivelse. Av driftsbeskrivelsen framgår hvilke tiltak og hvilken dokumentasjon som er påkrevd for å

oppfylle bestemmelsene i regelverket.

2.3.3.

Ved den årlige inspeksjonen skal virksomheten sørge for at all avtalt dokumentasjon nevnt i driftsbeskrivelsen er tilgjengelig. Driftsbeskrivelsen oppdateres ved behov eller minst hvert femte år.

2.3.4.

I tillegg til årlig meldt inspeksjon kan Debio foreta uanmeldte inspeksjoner.

2.3.5.

Virksomheter som ikke har en jevnlig aktivitet i forhold til Debio-godkjenningen, skal innen en forhåndsavtalt frist melde fra til Debio om planlagt tidspunkt for aktivitetens oppstart og varighet.

2.3.6.

Det kan tas ut prøver for å kontrollere at produktene er i overensstemmelse med gjeldende bestemmelser. Kostnader i forbindelse med dette dekkes av virksomheten.

2.3.7

Dersom virksomhetens kontaktperson/stedfortreder ikke er til stede på avtalt tidspunkt, eller dersom det ved inspeksjonen ikke gis tilgang til opplysninger/dokumentasjon som er av vesentlig betydning, eller dersom det på andre måter legges hindringer som gjør det vanskelig å gjennomføre vanlige inspeksjonsrutiner, kan inspeksjonsbesøket avbrytes og grunnlaget for godkjenning falle bort.

2.3.8.

Driftsansvarlig er med sin underskrift rettslig ansvarlig for at driftsopplysningene er gitt etter beste skjønn.

2.3.9.

Dersom produsenten misligholder betingelser som er gitt av Debio eller offentlig myndighet, det vil si misbruker merker, forsømmer å melde fra om vesentlige endringer i driftsopplegg osv, kan produsenten stilles ansvarlig og utestenges fra ordningen for en kortere eller lengre periode.

2.3.10.

Virksomheten dekker alle utgifter i forbindelse med inspeksjoner i følge avgifter som bekjentgjøres ved årets begynnelse.

2.4. Godkjenning

2.4.1.

Som bekreftelse på godkjent produksjon utsteder Debio et sertifikat med sertifiseringsdokument. Driftsansvarlig er ansvarlig for oppbevaring og rettmessig bruk av sertifikatet.

2.4.2.

Driftsansvarlig er forpliktet til å melde fra til Debio dersom viktige endringer i driftsopplegget oppstår etter inspeksjon. Dette gjelder også eventuelle pålegg gitt av offentlig myndighet. Eventuelle avvik i forhold til godkjenningen skal umiddelbart meldes til Debio.

2.4.3.

Godkjenningen gjelder for driftsmetoden. Debio-godkjenning/-merking av produkter er ingen garanti mot giftrester som følge av tilstander i luft, grunnvann, nedbør osv. Debio-godkjenning/-merking er heller ingen garanti for oppfyllelse av kvalitetskrav som hører inn under sorteringsregler.

2.4.4.

Godkjenningen gjelder fram til neste godkjenningsbehandling. Dersom godkjenning for andre typer produksjon før neste inspeksjon er ønskelig, må dette meldes til Debio minst 12 uker før aktuelt tidspunkt for markedsføring.

2.4.5.

Lister over virksomheter som er tildelt merkegodkjenning, og hva merkegodkjenningen gjelder for, offentliggjøres.

2.4.6.

Lister over virksomheter som ikke lenger har merkegodkjenning, både på grunn av utmelding og underkjenning, offentliggjøres.

2.4.7.

Godkjenningen trekkes tilbake dersom kravene i Debios regelverk ikke er oppfylt eller virksomheten mister offentlig godkjenning. Avhengig av type regelbrudd kan deler av eller hele driften underkjennes. Virksomheten kan stilles erstatningsansvarlig og utestenges fra kontrollordningen i inntil fem år dersom betingelsene for drift og/eller markedsføring misligholdes.

2.4.8.

Vedtak fattet av Debio kan påklages til egen klageinstans som nedsettes av styret i Debio.

3. Virkeområde

Miljøsertifisert fangstbasert akvakultur omfatter oppfôring av ulike ville arter i ferskvann, brakkvann og saltvann, samt transport og slakting av disse arter. Artene i akvakultur kan være karnivore, herbivore eller omnivore (kjøtt-, plante- eller altetende) i alle stadier. Disse må fanges etter kriterier i KRAVs regler for fiske. Videre oppfôring kan finne sted i alle former for landbaserte og flytende/nedsenkbare innhegninger i sjø og ferskvann, eller i dam/innsjø med naturlig avgrensning og hvor området er inspiserbart.

Generelle regler for alle typer akvakultur

4. Driftsopplegg

Generelt

All drift må innrettes ut fra miljøhensyn. Trivsel og god helse for organismene må være et overordnet mål. Det må tilrettelegges slik at organismene oppdrettes i et bærekraftig og fornybart miljø som er innrettet for å tilfredsstille grunnleggende fysiologiske og atferdsmessige behov.

Produksjonen må innrettes slik at miljøet i omkringliggende vann- og landområder bevares ved å:

- I minst mulig grad å påvirke lokale biologiske prosesser som involverer mikroorganismer, planter og dyr.
- Forhindre rømming.
- Bruke marine fôrråvarer som kommer fra bærekraftige forvaltede bestander, og som ikke brukes til menneskeføde (men eksempelvis ville blitt anvendt til mel og olje), og/eller biprodukter fra arter som brukes til menneskeføde.
- Tilrettelegge produksjonen slik at smittestoffer, parasitter og medisinrester ikke påvirker villfisk.
- Unngå å bruke kjemiske/syntetiske gjødselstoffer og miljøbelastende impregneringsmidler osv.
- Legge til rette for allsidig produksjon (polykultur) der det er mulig (for eksempel produksjon av blåskjell i tilknytning til fiskeoppdrett).
- Driften kan bestå av både økologisk, miljøsertifisert fangstbasert akvakultur og konvensjonell produksjon (parallellproduksjon), dersom disse driftsenhetene holdes klart atskilt.
- Det kreves journalføring for hele driftsopplegget.
- Produksjonen skal være innrettet mot minst mulig bruk av energi og om mulig skal det anvendes energi fra fornybar produksjon – eksempelvis vann-, bølge-, sol- eller vindkraft.
- Fossil energi skal så langt som mulig byttes ut med fornybar energi.

Anbefaling

Det anbefales at hele driften innen samme lokalitet omlegges til produksjonsmåten ”miljøsertifisert fangstbasert akvakultur”. Av hensyn til å vinne erfaring med produksjonsformen kan det imidlertid være hensiktsmessig med gradvis omlegging. I løpet av noen produksjonssykluser bør hele produksjonen på den sertifiserte enheten være omlagt til produksjonsmåten ”miljøsertifisert fangstbasert akvakultur”.

Hensynet til det omkringliggende miljøet er avgjørende for lokalisering og drift av den sertifiserte enheten.

I samsvar med de overordnede mål for miljøsertifisert fangstbasert akvakultur er det viktig at den sertifiserte driftsenheten plasseres i tilstrekkelig avstand fra forurensningskilder og konvensjonelle enheter.

Fôrspill og avføring som samles opp, skal om mulig brukes som gjødsel i landbruksproduksjon eller i annen forsvarlig ressursammenheng.

Regler

4.1. Omlegging

4.1.1.

I forbindelse med førstegangs inspeksjonsbesøk utarbeides en driftsbeskrivelse hvor det skal fremgå hvordan kravene i regelverket skal etterkommes. Driftsbeskrivelsen skal være utført i henhold til bilag tre i EU-rådets forordning 2092/91, og skal godkjennes av Debio.

Driftsbeskrivelsen skal oppdateres etter behov, men minst hvert femte år.

4.1.2

Den sertifiserte driftsenheten skal være klart definert og avgrenset, slik at det ikke kan oppstå forveksling av fôr, innsatsmidler osv. Det må være mulig å inspisere enheten med hensyn til de dokumentasjonskrav som regelverket forutsetter.

4.1.3.

Journalen som driftsansvarlig skal føre for å kunne dokumentere systematisk oversikt over oppdrettsvirksomheten, skal være tilgjengelig ved Debios inspeksjonsbesøk.

4.2. Parallellproduksjon

4.2.1.

En situasjon med parallellproduksjon skal ikke være permanent. Innen tre år skal hele lokaliteten være lagt om.

Konvensjonell og sertifisert produksjon skal være fysisk atskilt med full sporbarhet på innsatsfaktorer og produkter.

Dersom ikke hele produksjonen i en produksjonsenhet omlegges samtidig, må følgende krav oppfylles:

- For landbaserte anlegg skal det være et fysisk skille mellom sertifiserte og konvensjonelle enheter.
- Enhetene skal ikke påvirke hverandre ved fôrspill, medisiner, rengjøringsmidler eller lignende.
- Lagerrom for fôr og innsatsmidler skal ha et fysisk skille.
- Fôr og innsatsmidler for den sertifiserte driften skal være tydelig merket.

4.2.2

Omlagte enheter kan ikke veksle mellom sertifisert og konvensjonell drift, med mindre dette er avklart med Debio. Ved tilbakestilling til konvensjonell drift uten at dette er avklart med Debio, kan Debio fastsette en sanksjonsperiode på inntil fem år før ny drift kan sertifiseres på nytt..

4.2.3.

Hvert av de to driftsoppleggene – miljøsertifisert fangstbasert akvakultur og konvensjonell – skal kunne dokumenteres hver for seg gjennom journalføring, regnskap og lignende.

Kontrollenheten skal ha tilgang til all dokumentasjon som kan være relevant, også for den konvensjonelle driften.

4.3. Miljø / vannkvalitet

4.3.1.

Vannet skal ha så lav grad av forurensning, og så optimalt innhold av oksygen, at oppdrettsorganismene ikke viser fysiologiske eller atferdsmessige effekter. Enheten må ikke plasseres i nærheten av, eller nedstrøms fra, en vesentlig forurensningskilde.

4.3.2.

Merden skal plasseres i et område med god vanngjennomstrømming, og/eller utformes slik at ingen vesentlig sedimentoppbygging skjer under den. Anlegget skal **årlig** gjennomgå resipientundersøkelser (MOM undersøkelser) på grunnlag av NS 9410, og driften justeres slik at langsiktig drift på lokaliteten skjer uten at det omkringliggende miljø påvirkes nevneverdig.

4.3.3.

Miljøet skal i minst mulig grad belastes med fôrspill og fekalier osv. som kan føre til overgjødning. Avhengig av tekniske muligheter som er tilgjengelig, kan Debio kreve at det blir oppsamling i eller omkring anlegget. I fersk- og brakkvann med innhold av næringssalter utover normalt bakgrunnsnivå, kreves tette merder eller adekvate system for oppsamling av fekalier og fôrrester fra og med 2009.

4.3.4.

Materialer, utstyr, maling m.m. som brukes i produksjonen, skal velges ut fra miljøhensyn.

4.3.5.

Groing på produksjonsutstyr skal fortrinnsvis fjernes mekanisk eller biologisk.

Miljøskadelige impregneringsmidler er ikke tillatt.

5. Energiforbruk

Generelt

En av målsettingene for miljøsertifisering av fiske innebærer forvaltning av naturressursene på en slik måte at skadelige virkninger på miljøet unngås på kort og lang sikt.

Type og mengde energi som brukes for å fange, foredle og transportere fisken bør derfor være slik at vi får best mulig ressursutnyttning og skader miljøet minst mulig.

Det henvises til KRAVs regler for fiske som omfatter krav til drivstoff og smøremidler mm.

Anbefaling

Det bør anvendes energikilder som er fornybare og CO₂ nøytrale der det er mulig. Fangst, transport og foredling bør organiseres slik at energibruken blir minst mulig.

Energikilder som er fornybare skal benyttes der det er mulig (CO₂ nøytral).

Regler

5.1.

Fartøy med dieselmotorer som brukes i forbindelse med drift av anlegget, skal bruke diesel med laveste innhold av svovel som er tilgjengelig på markedet.

5.2.

Der utenbordsmotorer brukes skal de være firetaktsmotorer.

6. Fôr og fôring

Generelt

Fôr i miljøsertifisert fangstbasert akvakultur må være av god kvalitet og ernæringsmessig sammensatt slik at det passer til arten.

Fôret skal bestå av økologisk produserte fôrvarer og/eller fôrvarer med opphav i ville akvatiske bestander. Av ressursmessige hensyn bør akvatiske fôrråvarer komme fra bestander som ikke brukes til menneskeføde, og fra biprodukter.

Det er et overordnet prinsipp at marine fôrråvarer har utgangspunkt i bestander som forvaltes på en bærekraftig måte, tar hensyn til de totale marine økosystemenes funksjon og fortrinnsvis kommer fra miljøsertifiserte fiskerier. For å sikre at disse bestandene ikke overbeskattes skal anbefalte kvoter fra ICES følges.

Tilsetninger som vitaminer, mineraler, antioksidanter og fargestoffer skal være av naturlig opphav eller så nært sin naturlige form som mulig. Syntetiske, naturfremmede hjelpestoffer er ikke tillatt.

Fôret skal tilbys på en måte som tillater naturlig fôropptak med minst mulig fôrspill. Fôring og fôrtyper skal ikke innvirke negativt på det biologiske mangfoldet i området.

I alle sammenhenger skal hensynet til miljø og god fôrutnyttelse være et overordnet prinsipp ved valg av fôr og utfôring. Ved bruk av vegetabiliske proteiner skal livssyklusanalyser benyttes i den hensikt å redusere energiforbruket (eksempelvis lokale belgvekster foretrekkes fremfor importert soya).

Anbefaling

De akvatiske fôrråvarene bør komme fra bærekraftige bestander og være sertifisert som dette av et organ som Debio kan anerkjenne i den grad slikt fôr er tilgjengelig. Fra 1.1.2011 vil dette være et krav.

Det bør fremmes bruk av fôrstoffer som er basert på biprodukter og andre materialer av biologisk opprinnelse som ikke er egnet, eller i liten grad brukes til menneskeføde. Samtidig skal fôret ivareta organismens ernæringsmessige behov, og ikke på noen måte inneholde konsentrasjoner av miljøgifter som kan være skadelige for fisk eller menneske.

Regler

6.1. Råvarer

6.1.1.

Fôr for akvatiske organismer skal i utgangspunktet bestå av 100 prosent økologisk godkjente fôrmidler, og/eller fôrmidler som er sertifisert for bruk i miljøsertifisert fangstbasert akvakultur med opprinnelse i ville akvatiske bestander.

Når økologisk godkjente fôrmidler ikke er tilgjengelig, kan inntil fem prosent av fôret (av tørrvekt) være av ikke-økologisk opprinnelse

Tørrfôr skal inneholde minst 30 prosent økologisk godkjente vegetabiliske ingredienser.

6.1.2.

Dersom en økologisk godkjent fôringsrediens er tilgjengelig, men ikke på en ressursforsvarlig måte, eller ikke har en tilfredsstillende kvalitet, kan kontrollorganet gi dispensasjon for bruk av tilsvarende ingrediens av ikke-økologisk opprinnelse for en tidsavgrenset periode inntil det igjen kan skaffes.

Det pålegges fôrprodusent å skaffe opplysning om dette.

6.1.3.

Fôrråvarer fra villfisk kan brukes i miljøsertifisert fangstbasert akvakultur under følgende forutsetninger:

Villfisk skal være fra bærekraftige bestander og sertifisert for dette av sertifiseringsorgan som Debio kan godkjenne fra og med 1.1.2011.

Eller:

Dersom sertifiserte fôrråvarer ikke er tilgjengelig, eller kun utgjør en andel av fôrblendingen, skal minst 50 prosent av det akvatiske proteinet i den resterende andelen komme fra biprodukter. Resten skal da være akvatiske fôrråvarer fra arter som vanligvis ikke brukes til menneskeføde og komme fra bærekraftige bestander som befinner seg innenfor biologisk sikre grenser ifølge ICES.

Det vil si at disse skal komme fra en fiskebestand der fangstkvantumet ikke overskrider ICES' anbefalinger for det aktuelle år og/eller er i tråd med FAO Code of Conduct eller sertifisert av MSC / KRAV.

6.1.4.

Ingredienser som er genmanipulerte eller fremstilt ved hjelp av genmanipulering er ikke tillatt.

6.1.5.

Det er ikke tillatt å bruke materiale fra samme art som fôret skal brukes til, jf. Forskrift 2007-03-29 nr 511.

6.1.6.

Fôr i miljøsertifisert fangstbasert akvakultur skal være av god kvalitet og ernæringsmessig sammensatt slik at det er optimalt i forhold til artens behov.

6.2. Tilsetningsstoffer

6.2.1. Tillatte tilsetningsstoffer

- Naturlige antioksidanter, vitaminer, mineraler, cellevegger av gjær (beta glucaner) og bindemidler av naturlig opphav.
- Der mineraler og vitaminer finnes både i konsentrert/syntetisk form og naturlig form, skal tilsetninger i naturlig form brukes dersom rimelighetshensyn tilsier at

det er mulig. Dersom dette ikke er mulig, kan syntetiske vitaminer og mineraler anvendes etter forhåndstillatelse fra Debio.

- Andre tilsetningsstoffer iflg. EU-forordning 2092/91 bilag IV.

6.2.2. Ikke tillatte tilsetningsstoffer

Følgende syntetiske/naturfremmede tilsetningsstoff er ikke tillatt:

- Vekstfremmende midler
- Appetittstimulerende midler
- Antioksidanter
- Konserveringsmidler
- Fargestoffer
- Aminosyrer
- Hormoner

Følgende tilsetninger er heller ikke tillatt:

- Gelatin fra storfe
- Genmanipulerte tilsetninger
- Tilsetningsstoff fremstilt ved hjelp av genmanipulerte organismer
- Produkter/ingredienser der kjemiske løsningsmidler er benyttet i produksjonen

6.3. Journal

6.3.1.

Driftsansvarlig er forpliktet til å føre månedsvise oversikter over antall kg brukt fôr, fôrtyper og fôrprodusent.

7. Helse og velferd

Generelt

Det skal tilstrebes å ivareta organismenes helse ved forebyggende tiltak slik at medisinerer blir unødvendig. Dersom det likevel er tegn på sykdom, skal passende tiltak umiddelbart settes i verk.

Ved oppfôring av fisk må det gjennomføres et effektivt sykdomsforebyggende arbeid, slik at sykdomsutbrudd og bruk av legemidler unngås. Dette kan inkludere effektiv vaksinerer mot aktuelle sykdommer dersom dette er mulig. Produksjonsforholdene må alltid være slik at risiko for smitte og sykdomsutbrudd blir så liten som mulig.

Ved sykdom må hensyn til dyre- og miljøvern være avgjørende for valg av behandlingsmåte.

I miljøsertifisert fangstbasert akvakultur er det et mål å holde et lavt aggresjonsnivå og å forhindre at fisk skader hverandre. Det er dokumentert at lav besetningstetthet for visse arter kan medfører økt aggresjon, mens høy besetningstetthet på den annen side kan medføre mistriksel. I dette regelverket er besetningstetthet fastsatt ved å veie disse to hensyn mot hverandre, jf. kapittel 9.4.

Produksjonsenheten (merden) skal ha en dybde på minst 15 m regnet fra vannoverflate til bunn i notpose. Det bør ikke anvendes spisspose.

Oppdrettsenheten må holdes under kontinuerlig oppsyn slik at stress og avvikende atferd blir oppdaget. umiddelbart Dersom avvik blir dokumentert må oppdrettsforholdene forbedres slik at individene gjenopptar sin optimale atferd.

Predatorer må forhindres fra å ødelegge eller stresse akvakulturdyrene ved å bruke avskrekkingsmidler som er effektive uten å skade / drepe skadedyra eller andre dyr i omgivelsene.

Anbefaling

Gjennom driftsopplegget ivaretas forebyggende helsearbeid ved at anleggets funksjonalitet tilpasses organismenes behov, og ved at det gjennomføres hygieniske rutiner og rutinemessige undersøkelser for å avdekke latente sykdommer og produksjonslidelser.

Ved sykdomsbehandling bør det brukes legemidler med minst mulig miljøskadelig effekt og med minst mulig human- og dyrehelserisiko, herunder minst mulig risiko for utvikling av resistens mot antibiotika.

Organismene bør håndteres minst mulig og på mest mulig skånsom måte. Vannkvaliteten bør være slik at fysiologiske behov hos arten ikke påvirkes negativt.

Regler

7.1. Behandling / medikamenter

7.1.1.

Ved tegn på sykdom skal det umiddelbart settes i verk behandlingstiltak.

7.1.2.

Kjemiske/syntetiske legemidler kan benyttes når ingen andre behandlingsmåter er dyrevennmessig forsvarlig, og/eller når det kreves etter nasjonale lover og regler.

7.1.3.

Rutinemessig behandling med legemidler av syntetisk opprinnelse er ikke tillatt.

7.1.4.

Bruk av legemidler og tilsetninger i fôr og vann for kunstig fremskynding av vekst/produksjon er ikke tillatt.

7.1.5.

Bruk av legemidler som er genmanipulerte, eller fremstilt ved hjelp av genmanipulering er ikke tillatt.

7.1.6.

Ved bruk av legemidler og desinfeksjonsmidler i oppdrettsanlegg skal det vises særlig aktsomhet for å minimalisere utslipp til det omkringliggende miljø.

7.2. Tilbakeholdstid ved bruk av legemidler

7.2.1.

Tilbakeholdstid ved bruk av legemidler er det dobbelte av ordinære bestemmelser.

Kjemiske/syntetiske legemidler som ordinært ikke har tilbakeholdstid, har i miljøsertifisert fangstbasert akvakultur tilbakeholdstid på to uker.

7.2.2.

Ved behandling med legemidler med tilbakeholdstid i én enhet, gjelder den samme tilbakeholdstid for all omkringliggende produksjon i en omkrets av 250 m i hav og innsjøer. I elver gjelder den samme tilbakeholdstid for enheter 10 m oppstrøms og 250 m nedstrøms behandlet enhet.

7.2.3.

Med unntak for vaksiner, parasittbehandling og behandling pålagt av myndigheter er det i løpet av ett produksjonsår ikke tillatt med mer enn tre behandlinger med legemidler som har tilbakeholdstid.

7.3. Journalføring

7.3.1.

Det skal føres journal over håndtering av sykdommer.

Journalen skal inneholde:

- Identifisering av aktuell organisme
- Detaljer omkring type behandling og varighet
- Type medikament som er benyttet
- Overholdt tilbakeholdstid.

Spesifikke regler for produksjon av fisk

8. Valg av fisk for videre oppfôring

Generelt

Regelverket skal sørge for å bedre velferden for fisken under fangst og kultivering. Når ville dyr skal leve videre en periode i fangenskap, vil dette medføre en stressbelastning for fisken. Det er derfor viktig at fangstmetoden er skånsom for fisken. Deretter er det viktig at det velges ut fisk uten vesentlige skader, i god kondisjon og som er tilpasningsdyktig i forhold til oppdrettsperioden. All annen fisk skal avlives umiddelbart.

Det må benyttes anbefalte og godkjente metoder som legger vekt på dyrevelferdsmessige vurderinger. Det er i dag snurrevad som har gitt best resultat for levendefangst. Bruk av andre typer redskap kan bli aktuelt dersom det gjennom forskning kan dokumenteres at det gir like god velferd for fisken.

Anbefaling

For å oppnå optimale forhold for fisken bør det være kontinuerlig fokus på teknisk utstyr og bruk av utstyret. Se også kapittel 9.5. og 9.6.

Regler

8.1.

Fisken sorteres ved følgende tre operasjoner:

1. Nedføring av fisk til transporttank i forbindelse med fangstoperasjonen
2. Fra båt til restitusjonsmerd
3. Fra restitusjonsmerd til mellomlagring / oppfôringsmerd

8.2.

Fisk med følgende skader skal sorteres ut:

- Utstående øyne / gassfylte øyne
- Splittede finner
- Utvendige sår
- Eventuelt andre synlige skader som gjør fisken uegnet for levendelagring og oppfôring

8.3.

Fisken skal sorteres etter størrelse før oppfôring. Ved tredje sortering skal det sorteres etter størrelse slik at minste fisk er minst 70 prosent av den største.

8.4.

Fisk anbefales ikke sortert ved sjøtemperaturer over 15 °C.

Fisk skal beskyttes mot sterkt solskinn under sortering.

Under håndtering skal fisken i størst mulig grad oppholde seg i vann.

8.5.

Ved sortering fra transporttank til restitusjonsmerd skal det maksimalt sorteres ut fem prosent.

Fra restitusjonsmerd til mellomlagring / oppfôring skal det maksimalt sorteres ut to prosent.

Regelen skal forstås slik at det ved første sortering skal sorteres så sterkt at kun de beste fiskene skal få leve videre. Dette vil medføre at lite fisk må sorteres ut ved sortering to og tre. Dersom det likevel er behov for utsortering senere **skal** dette gjøres. Dersom den angitte prosent overstiges, er bedriften pålagt å forbedre rutinene. Dette skal kunne dokumenteres ved neste inspeksjon, for å unngå underkjenning av produksjonen.

8.6

Fisk som sorteres ut skal avlives (bløgges) umiddelbart

9. Torsk, hyse og sei

Dette kapittelet omhandler spesifikke regler for torsk, hyse og sei. Generelle regler for miljøsertifisert fangstbasert akvakultur ligger til grunn.

Forøvrig gjelder følgende tilleggsregler for torsk, hyse og sei.

Regler

9.1. Tiltak mot rømming

9.1.1.

Hele driftsopplegget må være innrettet for å forhindre rømming, både ved teknisk innretning og ved intern-kontrollsystemer.

Anlegget skal oppfylle NS 9415.

Anlegget skal hele tiden bruke den beste tilgjengelige teknologien som er mulig på lokaliteten.

9.1.2.

Bedriften skal ha en beredskapsplan som skal omfatte forholdsregler for å redusere muligheten for at fisk rømmer ved sleping av oppdrettsmerder, skifte av not, siler, ved håndtering av fisk under sortering / lasting / lossing, og under ekstreme værforhold.

9.1.3.

Debio kan pålegge produsenten særskilte krav for å forebygge rømming og for å kunne identifisere rømt fisk, f.eks. individmerking.

Visuell inspeksjon av nøter skal skje minimum månedlig, eksempelvis ved dykking eller bruk av kamera.

9.1.4.

Dersom en oppdretter dømmes for uansvarlig drift relatert til rømming, vil dette føre til at Debio-godkjenning opphører.

9.2. Miljø / vannkvalitet (jf. kapittel 4.3.)

9.2.1.

I hver driftsenhet skal det normalt foretas regelmessige målinger av miljøparametere i anlegget. Målingene skal gi et bilde av forholdene i den enkelte merd, men kan gjøres på lokalitetsnivå dersom det er forsvarlig. Målingene utføres ukentlig, men skal i kritiske perioder intensiveres til daglige målinger. Disse opplysningene skal journalføres:

- Temperatur

- Salinitet (i sjøanlegg)
- Oksygen
- Karbondioksyd (i landbaserte anlegg)

Samtlige målinger i merder skal skje midt i merden. I landbaserte anlegg skal måling skje i utløpsvannet.

For høye vanntemperaturer kan innebære stort stress for fisken. Vanntemperaturen i et anlegg for miljøsertifisert fangstbasert akvakultur skal ikke overskride 20 °C i mer enn en uke ved oppdrett av torsk.

Løselighet av oksygen i vann er avhengig av temperatur og salinitet, og skal holdes optimal for fiskens velferd. Som en minimumsverdi skal innhold av oksygen i vannet være minst syv mg oksygen per liter.

Gjennomstrømning av vann skal være så stor at skadelige effekter av karbondioksid (CO₂) og ammoniakk (NH₃) unngås.

Når det er risiko for overskridelse av disse grenseverdiene, skal anlegget utstyres med passende, kompletterende utstyr, eksempelvis for innpumping av kaldt bunnvann (merder) eller grunnvann (landbaserte anlegg), samt tilsetning av oksygen.

9.3. Opprinnelse av fisk

9.3.1.

All fisk som føres inn til enheten skal være fangstet etter KRAVs regler for fiske

9.4. Helse og velferd (jf. kapittel 7)

9.4.1.

Ved tilpasning av besetningstetthet skal det tas hensyn til:

- At fisken har lavt aggresjonsnivå med liten grad av finnebiting/-skader
- At fisken har mulighet til å danne stim
- At fiskens naturlige atferd i merd opprettholdes
- At tettheten ikke forårsaker atferd som indikerer stress
- Oksygenivået i vannet (jf. miljø/vannkvalitet, 9.2.1)
- For torsk skal tettheten ikke overstige 15 kg/m³,

9.4.2.

Driftsenheten skal være tilsluttet fiskehelsetjeneste.

9.4.3.

Ved unormal atferd og/eller dødelighet utover 0,5 promille daglig, skal det rapporteres til fiskehelsetjenesten.

Nødvendige tiltak som løser problemene og gjenoppretter normale forhold skal umiddelbart foretas.

Som et alternativ til medisinsk behandling skal nødslakt vurderes.

9.4.4.

Død eller døende fisk skal som hovedregel tas ut av produksjonsenheten daglig. Døende fisk skal umiddelbart avlives. Død fisk skal kvernes og syrekonserveres, eller omgående håndteres etter andre godkjente behandlingsmetoder.

9.4.5.

Vaksinering er tillatt dersom sykdommen er eller har vært problematisk i området og den ikke kan kontrolleres ved hjelp av endring av produksjonsforhold. Sertifisering vil opprettholdes ved vaksinering når det er pålagt av myndighetene.

Vaksinering skal skje på en måte som medfører minst mulig lidelse for fisken.

Kun vaksiner uten GMO er tillatt.

9.4.6.

Dersom avvik i dyrenes fysiologi og/eller atferd blir påvist, skal passende tiltak umiddelbart settes i gang for å gjenoppta optimale forhold.

9.4.7.

Fisk som ikke tar til seg fôr innen forsvarlig tid for sulting skal avlives.

9.5. Transport

9.5.1

Transport av fisk fra fangst til restitusjonsmerd skal maksimalt vare seks timer av hensyn til forbruk av energi.

9.5.2.

Maksimal tetthet ved transport i brønnbåt og med vanngjennomstrømming 100 kg/m³.

Det skal minst være syv mg oksygen per liter vann.

9.5.3.

Det skal være én person som er ansvarlig for dyrenes velferd under transporten. Det skal umiddelbart rapporteres til Debio dersom transporten forårsaker stress av og/eller fysisk skade på fisken.

9.5.4.

Transportutstyr og materialer skal ikke medføre giftvirkning.

9.5.5.

Syntetiske stimuli og/eller beroligende midler skal ikke gis i forbindelse med transport.

9.5.6.

Transporttid, antall individer og eventuelt spesielle hendelser i forhold til regelverket skal journalføres.

9.5.7.

Bruk av slepepose er ikke tillatt.

9.6. Slakting

9.6.1.

All håndtering i forbindelse med slakting skal medføre minst mulig ubehag og stress for fisken.

9.6.2.

Sulteperiode før slakt skal maksimalt være 10 døgn eller 150 døgngrader (vanntemperatur x døgn), slik at magen er tom for før før slakting.

9.6.3.

Innfanging av oppfôret fisk skal fortrinnsvis skje ved hjelp av tett håv. Dersom dette ikke er mulig kan bruk av skånsom pumpeteknikk benyttes.

9.6.4.

Fisken skal fortrinnsvis bedøves med slag mot hodet med utstyr som er godkjent av myndighetene.

- All fisk som er bedøvet, skal avlives umiddelbart
- Fisken skal være helt bedøvet før utblødning, (har ikke gjellelokksbevegelser eller øyerulling ved vending).
- Avliving skal skje ved blodtap fra hjernen

9.6.5.

Fisk skal ikke forberedes for slakt ved temperaturer som overstiger temperaturer som angitt i 9.2.1.

9.6.6.

Slakting og påfølgende håndtering av produkter fra miljøsertifisert fangstbasert akvakultur og konvensjonell fisk skal være klart atskilt i tid eller rom, slik at sammenblanding unngås.

Mer informasjon finnes på www.debio.no

Vedlegg 1:

Et utvalg av lover og forskrifter som kan være aktuelle for produksjonen. Se også www.lovdatab.no eller www.regelhjelp.no

LOV 1974-12-20 nr 73 Lov om dyrevern.

LOV 1985-06-14 nr 77 Plan- og bygningslov.

LOV 2003-12-19 nr 124: Lov om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven).

LOV 2005-06-17 nr 79: Lov om akvakultur (akvakulturloven).

FOR 2004-01-16 nr 279 Forskrift om godkjenning av etablering og utvidelse av akvakulturanlegg og registrering av pryddammer.

FOR 2004-03-19 nr 537: Forskrift om internkontroll for å oppfylle akvakulturlovgivningen (IK-Akvakultur).

FOR 2004-12-22 nr 1785: Forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften).

FOR 2004-12-22 nr 1799: Forskrift om tillatelse til akvakultur av andre arter enn laks, ørret og regnbueørret.

FOR 2005-04-12 nr 319 Forskrift om tilsetningsstoffer til bruk i fôrvarer.

FOR 2005-12-22 nr 1682 Forskrift om krav til fartøy som skal fiske og føre fangsten levende.

FOR 2005-12-28 nr 1706 Forskrift om Akvakulturregisteret (A-registerforskriften).

FOR 2006-10-30 nr 1250: Forskrift om slakterier og tilvirkingsanlegg for akvakulturdyr.

FOR 2007-01-05 nr 11: Forskrift om vern av dyr under transport og tilknyttede aktiviteter (forordning (EF) nr. 1/2005).

FOR 2007-03-29 nr 511 Forskrift om forbud mot bruk av animalske proteiner i fôr til produksjonsdyr.

FOR 1996-06-14 nr 667: Kvalitetsforskrift for fisk og fiskevarer.